CPI
CENTER RS ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

ČEŠKA

Kako deluje priznavanje poklicnih kvalifikacij?

Sistem kvalifikacij, standardi, kandidati, izvajalci in izpraševalci

Gradivo za NPK • november 2026

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, DELO IN ŠPORT

Kaj sta **Nacionalni sistem poklicev (NSP)** in **Nacionalni sistem kvalifikacij (NSK)?**

- **Nacionalni sistem poklicev (NSP)** je javna zbirka opisov poklicev, ki obstajajo na trgu dela

-**Nacionalni sistem kvalifikacij (NSK)** popiše preverljive poklicne kvalifikacije

- zahteve za posamezno kvalifikacijo
- način preverjanja kompetenc
- pooblaščene izvajalce izpitov

1.451

poklicnih kvalifikacij (NPI, maj 2025)

≈ 381.500

izdanih certifikatov (OECD, marec 2024)

Povezava s trgom dela: sistem poklicev opisuje delo; NSK določa kvalifikacije in preverjanje.

Viri: MŠMT, pravni okvir NSK; NPI ČR (maj 2025); OECD (podatki do marca 2024).

CPI
CENTER RS ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, DELO IN ŠPORT

Dva standarda za vsako poklicno kvalifikacijo

KVALIFIKACIJSKI STANDARD

KAJ mora kandidat obvladati?

Primer: priprava surovin, izdelava testa, peka, nadzor kakovosti.

→

OCENJEVALNI STANDARD

KAKO se kompetence preverijo?

Praktične naloge, ustna vprašanja, merila, čas, oprema in izpraševalci.

Priprava: delodajalci + strokovne skupine → NPI (Nacionalni pedagoški inštitut) → pristojni resor → ministrstvo za izobraževanje

Viri: MŠMT, pravni okvir; uradni kvalifikacijski in ocenjevalni standard za peka (29-001-H).

CPI CENTER RS ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, DELO IN ŠPORT

Kdo so kandidati in zakaj pristopijo?

Kdo lahko pristopi?

- praviloma odrasli nad 18 let
- vsaj osnove formalne izobrazbe
- tudi udeleženci določene prekvalifikacije
- predhodni tečaj ni obvezen

Zakaj želijo certifikat?

- dokazovanje znanj iz prakse
- zaposlitev ali zamenjava dela
- pridobivanje dodatnih kompetenc
- izpolnitev pogojev za določene dejavnosti

Ključno: kandidat dokazuje kompetence, ne števila ur predhodnega izobraževanja.

Viri: MŠMT, pogoji za kandidate; MŠMT, informacije o priznavanju poklicnih kvalifikacij.

CPI CENTER RS ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, DELO IN ŠPORT

Kdo lahko izvaja izpite?

Kdo je lahko izvajalec?

Šola, podjetje, zasebna izobraževalna organizacija ali strokovnjak – če izpolnjuje zakonske in strokovne pogoje.

Poznajo karierne svetovalce- svetovanje ni obvezen del pridobivanja poklicne kvalifikacije. Kandidat se lahko sam prijavi neposredno na izpit.

Pogoji za pooblastilo za izvajanje

- usposobljen izpraševalec / predstavnik
- ustrezni prostori, oprema in varnost
- dokazila in vloga za izbrano kvalifikacijo
- odločba pristojnega resornega ministrstva za posamezno kvalifikacijo

Primer pek: pooblastilo podeljuje češko Ministrstvo za kmetijstvo.

Viri: MŠMT, Pro žadatele o udělení autorizace; NSK, ocenjevalni standard za peka.

CPI
CENTER RS ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, DELO IN ŠPORT

Izpraševalci in izpitna komisija

NI ENOTNEGA MODELA

1 izpraševalec

ALI

izpitna komisija

Sestavo določa ocenjevalni standard.

Kako se preveri usposobljenost?

- zahtevana izobrazba in strokovna praksa
- dodatne zahteve za ocenjevanje odraslih
- dokazila preveri pristojno ministrstvo
- pooblaščeni predstavnik deluje v okviru pooblastila

Pri peku : 1 izpraševalec; praviloma 5 let ustreznih strokovnih izkušenj. Češki sistem ne zahteva enakega obveznega programa usposabljanja za vse izpraševalce. Zahteve so zapisane v ocenjevalnem standardu posamezne kvalifikacije. Usposobljenost se preverja v postopku izdaje pooblastila pri pristojnem ministrstvu.

Vir: NSK, ocenjevalni standard Pekař/pekařka chleba a běžného pečiva (29-001-H).

CPI
CENTER RS ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, DELO IN ŠPORT

Praktični primer: PEK- kako nastane kvalifikacija

Zapis v Nacionalnem sistem poklicev (NSP)

Opisuje celoten poklic. Med značilna dela sodijo priprava različnih vrst testa, peka kruha in peciva, izdelava izdelkov z nadevi, uporaba strojev, preverjanje kakovosti, pakiranje in odprema.

Različne kvalifikacije v Nacionalnem sistemu kvalifikacij (NSP)

Izdelava kruha in običajnega peciva Izdelava finega peciva

Izdelava medenjakov

Izdelava trajnega peciva Izdelava testenin

Izdelava cmokov v živilski proizvodnji

IZPIT-kandidat izbere in se prijavi

Izdelava kruha in običajnega peciva+ Izdelava finega peciva

Lahko pristopi k zaključnemu izpitu in pridobi izobrazbo

REZULTAT

Vse kompetence uspešno

dokazane → certifikat

Cena preverjanja: Ceno za preverjanje določa pooblaščeni izvajalec in da se cene med izvajalci razlikujejo.

Vir: NSK, kvalifikacija 29-001-H (veljavni standard); MŠMT, informacije za kandidate.

CPI
CENTER RS ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, DELO IN ŠPORT

Praktični primer: izpit za peka kruha in običajnega peciva

01

IZBIRA

Pek kruha in običajnega peciva

29-001-H · raven 3

02

PRIJAVA

Pooblaščeni izvajalec;

preverjanje pogojev

03

IZPIT

Praktična izdelava + ustno;

1 izpraševalec · 6–7 ur, brez odmorov in prirapve

04

REZULTAT

Vse kompetence uspešno

dokazane → certifikat

Konkreten izpit: najmanj 2 kruha + 15 kosov običajnega peciva; dodatna merila in ustno preverjanje.

Vir: NSK, kvalifikacija 29-001-H (veljavni standard); MŠMT, informacije za kandidate.

Ključna sporočila za primerjavo s Slovenijo

NSK je javna zbirka kvalifikacij in standardov.

Standard določa kaj preveriti, ocenjevalni standard pa kako.

Izpraševalci in sestava izpita so določeni za vsako kvalifikacijo posebej.

Slovenski in češki sistem isti osnovni cilj: priznati znanje in spretnosti, ne glede na to, kje in kako jih je posameznik pridobil.
Razlika je predvsem v tem, kako to znanje preverjata, kdo ga ocenjuje in kako je organiziran celoten postopek.
Češki sistem: neposredno preverjanje, možnost ožjih kvalifikacij in povezavo s formalno izobrazbo.

Vprašanja o nepristranskosti ocenjevanja, dostopnosti izpitov in primerljivosti med izvajalci.

Večja prilagodljivost češkega sistema lahko poenostavi izvajanje- kako zagotavljajo enotno kakovost ocenjevanja, kadar strokovnjaki nimajo enake priprave na ocenjevanje odraslih.

Uradni vir: www.narodnikvalifikace.cz | Zakon št. 179/2006 Sb.